

Seçimlerin Doğası, Görevi ve Sınırlılıkları Hakkında Bob Avakian'dan Seçkiler - 2

08.02.2019 • Bob Avakian'ın Yazıları • Yeni Komünizm

Editörün Notu; Okumakta olduğunuz yazı, Bob Avakian'ın “**Demokrasi, Neden Daha İyisini Yapamayalım ki?**” adlı kitabından bazı kesitleri oluşturmaktadır.

Devlet burada çok özel bir anlama sahiptir – en genel anlamıyla hükümetle aynı şey değildir. Bir devlet, nerede olursa olsun ve hangi hükümet biçimine sahip olursa olsun, “temel olarak ezilen, sömürülen sınıfa baskı altında tutma aygıtıdır.”^[1] Bu aygıtın temel kısımları, sıklıkla olduğu gibi gerekli olduğu zaman vazgeçilecek olan, parlamentolar ve öteki benzer kamusal tartışma ve şekli karar alma mekanizmaları değil, yürütme erki, bürokrasi, mahkemeler ve özel olarak da silahlı kuvvetlerdir. Bu silahlı kuvvetler, bir sınıfın bir diğeri üzerindeki iktidarının yoğunlaştırılmış halidir: yönetici sınıfın güç tekeli temsil ederler ve amaçları, (hem ülke içinde, hem de özellikle emperyalizm çağında, çıkarlar üzerinde ihtilaf yaşanan, dünyanın herhangi bir yerinde) o sınıfın çıkarlarını güç yoluyla güvence altına almaktır.

Tüm bunlar – silahlı kuvvetler, mahkemeler ve kanunlar, yürütme ve bürokrasi (ve buldukları yerlerde, parlamentolar ve benzerleri), genel olarak siyasi kurumlar – her toplumda ekonomik altyapının üzerine dayandığı ve kuvvetlendirdiği üstyapıya aittir. Marx'a göre insanlar, varlıklarının toplumsal üretiminde, iradelerinden bağımsız, belirli, gerekli ilişkilere, adlı adınca, üretimin maddi güçlerinin gelişiminin belli bir aşamasına denk düşen üretim ilişkilerine girerler. Bu üretim ilişkilerinin toplamı, toplumun ekonomik yapısını, yani, üzerinde hukuki ve siyasi bir üstyapının şekillendiği ve belli toplumsal bilinç biçimlerinin denk düştüğü gerçek temeli teşkil ederler.^[2]

Temeli kapitalist üretim ilişkileri olan ve temel sınıf antagonizması burjuvazi (kapitalist sömürücüler) ile sömürülen mülksüz ücretli işçiler (proletarya) arasında yaşanan bir toplumda, hukuki ve siyasi üstyapı (ve toplumsal bilincin hakim biçimleri), burjuvazinin proletarya

üzerindeki yönetimini sürdürmeye ve bu sömürü ilişkilerini korumaya hizmet eder. Marx'ın ortaya koyduğu gibi, bu gerçek ve bunun altında yatan temel o denli esas bir öneme sahiptir ve sömürücülerle sömürülenler arasındaki sınıf mücadelesini - toplumun ve onu radikal şekilde değiştime olasılığının nasıl görüldüğüne dair bütün bir meseleyi- o denli ilgilendirir ki, mevcut düzenin savunucularının bunu inkar etmesi ve çarpıtması şaşırtıcı değildir.^[3] Asıl böyle yapmasalardı, aşırı derecede şaşırtıcı olurdu.

Pek çok kişi şunu diyecektir: nasıl olur da ABD gibi demokratik bir ülkedeki siyasi sistem, herkes seçimlere katılarak siyasi liderleri seçme hakkına sahipken, “burjuvazinin proletarya üzerindeki yönetimini sürdürmeye hizmet” edebilir? Buna verilecek yanıt, böyle bir toplumdaki seçimlerin ve bir bütün olarak “demokratik sürecin”, sömürücü, ezen sınıfın sömürülen, ezilen sınıflar üzerindeki tahakkümü yapmacık (hatta yapmacıktan da fazla) bir örtü ve gerçekte bu tahakkümün gerçekleşmesini sağlayan bir araç olduğudur. **Tek bir cümleyle ifade etmek gerekirse, seçimler burjuvazi tarafından kontrol edilir; hiçbir durumda temel kararların alınmasının aracı değildir; ve gerçekten de ilk amaçları sistemi ve yönetici sınıfın politikalarını ve eylemlerini meşrulaştırmak, onlara “halka dayanan yetki” gömleği giydirmek ve halk kitlelerinin siyasi faaliyetlerini başka yöne kanalize etmek, sınırlandırmak ve kontrol altında tutmaktır.** (Vurgular bize ait ED)

ABD'deki son başkanlık seçimi, tüm bunlar açısından hayli yön göstericidir. Yönetici sınıf içinde Reagan'ın dönemin adamı olduğuna dair konsensüse seçimden çok önce varılmış olduğu açıktır; bu, medya aracılığıyla halka aktarılmış ve halkın kafasına sokulmuştur. Bir kez daha, bunu halk iradesi kisvesine sokma çabası vardı (insanlara, gerçekte kendilerinin ne düşündüğünü söylemek yoluyla, ne düşünceleri gerektiği söyleniyordu). Reagan'ın “yenilemez” olduğuna dair sonu gelmez nakarat vardı. Bütün bunlar, Reagan'da kişileşen şey için baskın bir “yetki” meydana getirmek içindi. Ve her durumda, eğer Mondale bir biçimde seçimi kazanmış olsaydı, hiçbir temel konuda - her şeyden önce, ana sorun olan, Sovyet bloğuna karşı savaşa hazırlanma konusunda - en küçük bir farklılığa gidemeyecekti.^[4]

En açık düzeyde, ABD gibi bir ülkede herhangi bir büyük göreve talip ciddi bir aday olmak, milyonlaca doları -kişisel bir serveti, yahut daha sık olarak, böyle bir paraya sahip olan kişilerin

desteğini- gerektirir. Bunun ötesinde, bilinir hale gelmek ve ciddiye alınmak, kitle medyasındaki lehte (en azından, sorumlu -yani kabul edilebilir- politika çerçevesi dâhilinde sunulmanız anlamında lehte) duyurulara bağlıdır. Bu kitle medyası kuruluşlarına bu ismin verilmesinin sebebi, halk kitlelerine gündelik ve daimi olarak ulaşmaları ve onları etkilemeleridir. Ancak bunlar kesinlikle kitleler tarafından kontrol edilmez ve onların temel çıkarlarını temsil etmeleri veya bu çıkarlara hizmet etmeleri de söz konusu değildir. Bunlar bizzat, iktidar yapısının temel sacayaklarıdır: bu kuruluşlara (devlet malı değilse) büyük finansal çıkar grupları sahiptir ve her durumda devlet tarafından yakından izlenerek düzenlenir. “Halkın oy vermek yoluyla kendi iradelerini ifade ettikleri” dönem itibariyle, hem seçmeleri gereken adaylar, hem de “ciddi düşünülme” hak eden “meseleler” başka birileri tarafından -yönetici sınıf tarafından- seçilmiştir. Sonuçlara sadık kalmayı çok istemeleri pek de şaşırtıcı değildir!

İnsan toplumunun farklı sınıflara bölündüğü ve genel olarak toplumdaki bir grubun seçimler ve siyasi karar verme süreci üzerinde diğerlerinden daha çok etkisi olduğu bir toplumda “serbest seçim” diye bir şey yoktur ve olamaz. Böylesi bir dünyada, toplumdaki bir grup -temel olarak egemen sınıfı temsil eden bir grup- her zaman diğer insanlardan daha büyük bir etkiye sahip olacaktır.

Bob Avakian

www.yenikomunizm.com

Dahası, hatta temelde, kişinin seçildikten sonra hem kariyerini ilerletmek, hem de “bir şeyleri başarmış olmak” amacıyla “bir yerlere varması” için, kendini kurulu kalıba uyarlaması ve kurulu yapılar içerisinde çalışması gerekir. Bu kısmen, iktidar ve nüfuz mevkilerine hâlihazırda yerleşmiş insanların, ötekilerin de bu kabul edilmiş yollara uyumlu olmasını ve bu çerçevede çalışmasını sağlayacak bir konumda olmalarından kaynaklıdır; ancak daha temel olarak, bir kez daha söylemek gerekirse, siyasi sistemin onun altında yatan ekonomik sisteme hizmet etmesi

gerektiği için böyledir. Bu salt teorik bir soyutlama değildir, somut bir anlamı vardır: bu ekonomik sistemin aleyhinde çalışan veya onun altını oyan politikalar ve eylemler, gerçekte işlerin řu veya bu düzeyde düzene oturmuş işleyişinde aksamaya, düzensizliğe, kaosa, bozulmalara yol açacaktır. Ve eğer bunun içerdiği her şeyle birlikte bütün bir düzenin devrildiğini görmeye hazır değilseniz, bu türden bozulma, düzensizlik ve kaosları ancak uzak durulması yahut uzak durulamaması halinde asgari seviyede tutulması gereken şeyler olarak görürsünüz. Fakat eğer mevcut düzenin devrilmesini görmeye hazırsanız ve bunun için çalışıyorsanız, bunu da açıkça söylüyorsanız, iktidarda herhangi bir gerçek mevki tutmanıza asla izin verilmeyecektir. Öte yandan, eğer bu perspektife sahipseniz, ancak bunu gizliyorsanız ve “iktidar yapısının içine girip onun içinde çalışmaya” abalıyorsanız, bu yapı sizi yutacak yahut çiğneyip atacaktır. Bunu gösterecek bolca tarihi deneyim vardır - tersini kanıtlayan bir deneyim ise yoktur.

Ancak, her ne kadar seçim süreci burjuva toplumda egemenliğin halk tarafından ifasını temsil etmiyor olsa da, genel olarak burjuvazinin egemenliğinin -diktatörlüğünün- korunmasında ve kapitalist toplumun sürdürülmesinde önemli bir rol oynar. Bizzat bu seçim süreci, toplumdaki temel sınıf ilişkilerini -sınıf antagonizmalarını- örtme eğilimi taşır ve atomize olmuş bireylerin statükonun kalıcı hale getirilmesine gösterdiği siyasi katılıma formel, kurumsallaşmış bir ifade vermeye hizmet eder (Vurgular bize ait, ED). Bu süreç halkı tecrit olmuş bireylere indirgediği gibi, aynı zamanda onları siyaseten pasif bir konuma indirger ve politikanın özünü bu türden atomize bir pasiflik olarak tanımlar: geri kalan herkesten tecrit olmuş her bir birey řu veya bu seçeneğe onay verir ki, bu seçeneklerin hepsi, bu atomize “yurttaş” kitlelerinin üstünde duran aktif bir iktidar tarafından formüle edilir ve sunulur. Bu seçim sürecinin (özellikle ABD’de) önemli bir satış noktası olarak sıklıkla söylenen bir şey, geri kalan her şeyden bağımsız olarak -özellikle de servet, ekonomik güç ve sosyal statüdeki kabul edilen devasa farklılıklardan bağımsız olarak seçim sandığının büyük eşitleyici olduğu, oy verme kabinine girildiği zaman bir ücretli işçinin oyuyla bir Rockefeller’ın oyunun eşit olduğu söylenir. **Ve temel olarak bu, doğrudur da: bu oyların ikisi de, eşit olarak hiçbir şey getirmez** (Vurgular bize ait, ED); Rockefeller (yahut Rockefeller’lar ailesi) siyasi iktidarın ifası için oya gerek duymaz, ücretli bir

işçi ise ne kadar veya ne için oy verirlerse versinler bu sistemde asla siyasi iktidara sahip olmayacaktır. “Sandık yoluyla devrim” asla olmamıştır ve asla olmayacaktır; bu sadece iktidarların böyle bir girişimi güç yoluyla bastırarak olması nedeniyle değil, aynı zamanda -ki bu, burjuva toplumlarda seçimlerin yerine getirdiği çok önemli bir fonksiyona temas eder- seçim sürecinin en temel siyasi eylem olarak kabul edilmesinin, kurulu düzenin de kabul edilmesini pekiştirmesi ve bu düzenin devrilmesi bir yana, ondan herhangi bir radikal kopuşun da aleyhine işlemesi nedeniyle böyledir. O halde özetle, seçim süreci ve bu sürecin halk iradesinin ifadesi anlamına geldiği düşüncesi, toplumu yöneten politikaları oluşturmaya veya temelden etkilemeye değil, halk kitlelerinin yönetici, hakim sınıfın siyasi (ve bunların altında yatan ekonomik) çıkarlarına ve dikte ettiklerine prangayla bağlanmasına hizmet eder.

Benzer bir şekilde, “demokratik ülkelerde” çokça övülen ifade özgürlüğü, burjuvazinin diktatörlüğünün ifasına karşı olmayıp, onun çerçevesinin içine hapsolmuştur. Bu, iki nedenle böyledir: yönetici sınıf, kamuoyunun şekillendirilmesinin araçları üzerinde tek el sahibi olduğu için ve silahlı kuvvetler üzerindeki tekeli onu, kurulu düzene ciddi bir tehdit arz eden her türlü fikrin ifadesini ve her türlü eylemi, gerektiği kadar şiddet kullanarak ortadan kaldıracak bir konuma getirdiği için. Marx ve Engels’in Komünist Manifesto’da yazdıkları, bugünün koşullarında her zamankinden daha doğrudur: “Her çağın egemen fikirleri, o çağın egemen sınıfının fikirleridir.”^[5]

---

[1] Engels, “Origin”, MESW, 3, s. 332. Eskiden sömürülen sınıfın devrilmiş burjuvazi ve öteki sömürücüler üzerindeki siyasi yönetimini temsil eden özel bir devlet türü olarak proletarya diktatörlüğü, 7. Bölümde daha kapsamlı olarak tartışılacaktır.

[2] Marx, Preface and Introduction to “A Contribution of the Critique of Political Economy” (Pekin: Foreign Language Press, 1976), s. 3.

[3] “Sosyalist”, hatta “Marksist” kisveli bu tür savunucuların çarpıtmalarına 6. Bölümde odaklanılacaktır.

[4] Bu, Reagan’ın ABD’de halk arasında destek tabanının bulunmadığı anlamına gelmez. Dünyadaki olayların yoğunlaşması - özellikle de hem Sovyet hem de ABD liderliğindeki bloklar da dahil olmak üzere emperyalist sistemdeki genel kriz ve onların arasında yaşanan, meseleleri hızla dünya savaşına doğru iten artan rekabet - ile birlikte, ABD içerisinde artan bir kutuplaşma yaşanmaktadır. Ancak bu kutuplaşma temel olarak Cumhuriyetçiler ile Demokratlar arasında değildir (bu gerçekten de bazı farklılıkları içerir, ancak tam olarak, yönetici sınıf açısından ve onlar arasındaki farklılıklardır bunlar). Temel kutuplaşma ise, bir yanda, halkın

önünde geçit yapan temel siyasi figürler ve iki ana partinin her ikisi de dahil olmak üzere yönetici sınıf, diğer yanda ise sömürülenler ve mülksüzler arasında yaşanmaktadır ve çok sayıda insan bu iki temel kutup arasında olup, ikisi arasında gidip gelme eğilimindedir. Özel olarak seçimler konusuna gelince, proleterler ve bu kutbu meydana getiren diğer insanlar kayda değer bir düzeyde oy kullanmamakta, oy kullansalar bile bunun karar alıcılar ve işlerin gidişatı üzerinde herhangi bir gerçek etkisi olacağını pek düşünmemektedir. Kamuoyunun seçimler etrafında şekillendirilmesi esasen bu “arada kalmış geniş kesimleri” etkilemektedir, ancak özellikle de, “halktan gelen yetkiye” sahip güçlü bir hükümete karşı durduklarını hissettirmek yoluyla sömürülen ve mülksüz kesimleri de etkilemektedir.

[5] Marx-Engels, Communist Manifesto, s. 57.